

ÎNCHEIERE

22 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Vera Macinskaia
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Biroul Vamal Chișinău

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii Mixte „CBIT.MD” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Biroului Vamal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 iunie 2014, prin care a fost respins apelul declarat de Biroul Vamal Chișinău și menținută hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 19 martie 2014, prin care acțiunea a fost admisă

constată:

La 17 ianuarie 2014 ÎM „CBIT.MD” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că ÎM „CBIT.MD” SRL este importatorul mărfurilor în RM și prin declarațiile vamale 3019 I 29547 din 23 decembrie 2013, 3019 I 29688 din 23 decembrie 2013, 3019 I 29605 din 23 decembrie 2013, 3019 I 29938 din 24 decembrie 2013, 3019 I 30406 din 26 decembrie 2013, 3019 I 68 din 10 ianuarie 2014, 3019 I 73 din 10 ianuarie 2014 de pe contul întreprinderii de către Biroul Vamal Chișinău au fost încasate plăți vamale suplimentare în sumă de 1219775,94 lei.

Menționează că în urma reviziei contabile efectuate la ÎM „CBIT.MD” SRL s-a stabilit o supraplată în mărime de 1219775,94 lei față de Biroul Vamal Chișinău, apreciind acțiunile pârâtului ca fiind nejustificate și nefondate din motivul că au fost încălcate direct normele imperative.

În temeiul art. 52 al Constituției Republicii Moldova, art. 1, 14 Legea privind contenciosului administrativ și Legea cu privire la tariful vamal, Regulamentului cu privire la modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 600 din 14 mai 2002 consideră actele contestate ca ilegale.

Afirmă că întreprinderea a respectat întocmai procedura stabilită la determinarea și declararea valorii în vamă a mărfurilor introduse și pentru confirmarea veridicității

datelor privind valoarea în vamă anunțată și a datelor suplimentare referitoare la ea, au prezentat documentele de bază, care nu au fost contestate de către părți.

Consideră că acțiunile pârâtului sunt contrare art. 7 pct. 2 al Legii cu privire la tariful vamal și pct. 13 al Regulamentului cu privire la modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova.

Menționează că în cazul în care pentru confirmarea valorii în vamă anunțate, documentele menționate în pct. 13 al Regulamentului cu privire la modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, nu sunt suficiente, declarantul este obligat să prezinte, la cererea organului vamal, informațiile suplimentare necesare. Pentru a acumula informații suplimentare organul vamal este în drept să solicite declarantului următoarele documente: a) contractele cu terțe persoane referitoare la tranzacție; b) facturile pentru decontări către persoane terțe în beneficiul vânzătorului; c) facturile pentru serviciile de comision și broker, referitoare la tranzacția cu marfa evaluată; d) documentele contabile; e) acordurile privind licența sau de autor; f) licențele de export (import); g) recipisele de depozit; h) comenzile de livrare; i) cataloagele, specificările, ofertele de preț (listele de prețuri) ale firmelor producătoare; j) calculul firmei producătoare pentru prețul de cost al mărfurilor evaluate (dacă firma este de acord să o prezinte cumpărătorului); k) alte documente și informații care sunt în măsură să dovedească realitatea valorii anunțate.

Susține că organul vamal nu a solicitat documente suplimentare la declarația vamală, acceptând astfel cele prezentate anterior de către întreprindere și nu și-a rezervat cerința obligatorie de confirmare. Mai mult ca atât ÎM „CBIT.MD” SRL a săvârșit anterior importuri de acest gen.

Afirmă că suplimentar a prezentat organului vamal informații cu privire la valoarea vamală a mărfurilor identice sau similare, importate anterior, lista de prețuri ale producătorului, de care nu dispune organul vamal (documentele comerciale, vamale și de plată, facturi, scrisori de trăsură etc. referitoare la tranzacții cu mărfuri identice sau similare).

Indică că la acumularea informației privind valoarea în vamă, organul vamal antrenat în vămuirea mărfurilor, trebuie să prezinte informații, pe care nu le are declarantul, inclusiv despre prețurile de referință la mărfurile din circuitul comerțului extern, precum și de date privind mărfurile identice sau similare, a căroră perfectare vamală a efectuat-o anterior. Totodată, autoritatea vamală nu a prezentat ÎM „CBIT.MD” SRL informațiile de care dispune despre prețurile medii contractuale sau privind valoarea în vamă a unei anumite tranzacții, care ar confirma valoarea mărfii importate.

Invocă în contextul art. art. 5, 6, 8 Legea cu privire la tariful vamal și pct. 16 al Regulamentului cu privire la modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova că organul vamal pe lângă faptul că nu a prezentat actele cu caracter administrativ, nu a prezentat ÎM „CBIT.MD” SRL informațiile, prețurile de referință la marfa importată, ci unilateral, subiectiv și neobiectiv a recalculat valoarea în vamă și în temeiul art. 127 Cod vamal a încasat ca titlu executoriu suma de 1219775,94 lei.

Consideră că nu au fost transparente și clare acțiunile Biroului Vamal Chișinău, conform căror temeiuri și metode specificate la art. art. 11, 12, 13, 15 și 16 Legii cu privire la tariful vamal, nu au putut fi utilizate față de ÎM „CBIT.MD” SRL și de ce

valoarea în vamă a mărfii s-a determinat fără prezentarea actelor constatatoare, precum și s-a decis majorarea plăților vamale.

Menționează că conform art. 127¹³ Cod vamal actul constatator reprezintă un document de o formă stabilită de Serviciul Vamal, întocmit de organele vamale, care servește drept dovadă a apariției obligației vamale, document spre executare obligatorie din momentul aprobării de către conducerea organului vamal și semnării lui de ambele părți. Titularul obligației vamale semnează actul constatator chiar și în caz de dezacord. În caz de dezacord, actul constatator poate fi atacat în conformitate cu prevederile prezentului cod.

Susține că nu a știut despre existența acestor acte constatatoare, nu a semnat astfel de acte, precum și nu a știut despre încasările efectuate de Biroul Vamal Chișinău de pe contul curent al declarantului.

Remarcă că conform anexei nr. 4 la Legea cu privire la tariful vamal „Note interpretative la unele articole din Legea cu privire la tariful vamal”, consecutivitatea aplicării metodelor de determinare a valorii în vamă a mărfii trebuie să fie cu o flexibilitate rezonabilă în aplicarea metodelor ce ar fi conformă obiectivelor și prevederilor legii.

Invocă că organul vamal subiectiv, neîntemeiat și nefondat, fără prezentarea motivelor legale și temeinice clare, a aplicat direct metoda de rezerva față de ÎM „CBIT.MD” SRL. Oricare acte, fapte, informații, date și referințe de către pârât nici la momentul actual nu sunt expuse, prezentate sau citate ÎM „CBIT.MD” SRL.

Solicită anularea acțiunilor Biroului Vamal Chișinău privind calculul (recalculul) drepturilor de import/export față de ÎM „CBIT.MD” SRL asupra declarațiilor vamale cu nr. 3019 I 29547 din 23 decembrie 2013, 3019 I 29688 din 23 decembrie 2013, 3019 I 29605 din 23 decembrie 2013, 3019 I 29938 din 24 decembrie 2013, 3019 I 30406 din 26 decembrie 2013, 3019 I 68 din 10 ianuarie 2014, 3019 I 73 din 10 ianuarie 2014 și încasarea de la Biroul Vamal Chișinău în beneficiul ÎM „CBIT.MD” SRL a sumei percepute nefondat în valoare de 1219775,94 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 19 martie 2014 a fost admisă acțiunea, anulate ca fiind ilegale și fără efecte juridice actele cu caracter administrativ, actele de inspecție nr. 3019 I 29547 din 23 decembrie 2013, 3019 I 29688 din 23 decembrie 2013, 3019 I 29605 din 23 decembrie 2013, 3019 I 29938 din 24 decembrie 2013, 3019 I 30406 din 26 decembrie 2013, 3019 I 68 din 10 ianuarie 2014, 3019 I 73 din 10 ianuarie 2014 emise de către Biroul Vamal Chișinău privind calculul (recalculul) drepturilor de import față de ÎM „CBIT.MD” SRL asupra declarațiilor vamale cu nr. 3019 I 29547 din 23 decembrie 2013, 3019 I 29688 din 23 decembrie 2013, 3019 I 29605 din 23 decembrie 2013, 3019 I 29938 din 24 decembrie 2013, 3019 I 30406 din 26 decembrie 2013, 3019 I 68 din 10 ianuarie 2014, 3019 I 73 din 10 ianuarie 2014 și încasarea din contul Biroului Vamal Chișinău în beneficiul reclamantului a sumelor încasate nefondat în baza actelor de inspecție contestate în valoare de 1219775,94 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 iunie 2014 a fost respins apelul declarat de Biroul Vamal Chișinău și menținută hotărârea primei instanțe.

La 17 iulie 2014 Biroul Vamal Chișinău a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate și hotărârea primei instanțe, pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Menționează că a făcut cunoștință cu decizia integrală a instanței de apel la 07 iulie 2014, ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire cu numărul de intrare 2928 din 07 iulie 2014.

În motivarea recursului a invocat ilegalitatea deciziei instanței de apel, considerând că instanța a interpretat în mod eronat legea.

Indică că conform art. 6 al Legii cu privire la tariful vamal la trecerea mărfii peste frontiera vamală, declarantul anunță valoarea în vamă a acesteia autorității vamale, iar conform art. 8 al Legii cu privire la tariful vamal autoritatea vamală exercită controlul asupra corectitudinii determinării valorii în vamă.

Argumentele instanței de judecată precum că intimatul a prezentat toate documentele necesare și confirmative în vederea validării declarațiilor vamale cu metoda 1 le consideră neîntemeiate, deoarece, unicul document care conține date despre valoarea factuală a mărfii importate este Invoce-ul, care nefiind probat prin alte documente, creează dubii organului vamal referitoare la datele indicate în acestea ce se referă la valoarea în vamă a mărfurilor.

Afirmă că în această situație, în temeiul art. 179 alin. (2) Cod vamal și art. 7 alin. (2) al Legii cu privire la tariful vamal, organul vamal este în drept să ceară informații suplimentare pentru a verifica datele din declarația vamală sau din alte documente prezentate. La fel, aceleași acte normative stabilesc că declarantul este obligat să prezinte datele respective.

În acest sens, prin fișa-act întocmită pentru declarațiile vamale menționate, s-a solicitat de la agentul economic prezentarea unor acte suplimentare în vederea confirmării datelor declarate inițial, precum: contractul comercial încheiat cu vânzătorul produselor respective și acordurile adiționale la el, precum și corespondența comercială purtată cu acesta în vederea încheierii și derulării contractului, documentele de transport, declarația vamală a țării de export - în original, certificatele de origine al mărfurilor, certificatul de calitate, conformitate, documentele contabile, listele de ambalaj, recipisele de depozit, cataloage, specificările, ofertele de preț ale firmei producătoare.

Remarcă că un moment important în această situație constă și din aceea că solicitarea documentelor nu este o obligație a autorității vamale, ci un drept, însă confirmarea și declararea veridică a datelor în scopuri vamale este pusă ca o obligațiune primară pe seama agentului economic importator, având ca misiune sarcina probațiunii în momentul vămuirii. Contrar acestor prevederi, reprezentantul ÎM „CBIT.MD” SRL a semnat fișa-act. Astfel, nu pot fi puse la îndoială dubiile organului vamal în ceea ce privește datele oferite de declarant la importul mărfurilor, întrucât ÎM „CBIT.MD” SRL nu a întreprins nici o măsură pentru a le înlătura.

Menționează că argumentele susținute de intimat în cererea de chemare în judecată referitor la nesolicitarea actelor suplimentare de către organul vamal, vin în contradicție cu prevederile legale și circumstanțele de fapt anunțate mai sus.

Astfel au fost întocmite actele de inspecție care conform pct. 1 lit. v) al Ordinului Serviciului Vamal al RM cu privire la aprobarea Metodologiei de prelucrare a declarației vamale în detaliu nr. 480-o din 18 decembrie 2006, reprezintă documentul electronic ASYCUDA World întocmit pe parcursul fiecărei etape a procedurii informatice de declarare a mărfurilor, pe baza constatărilor privind completarea declarației vamale cu date eronate sau nereale referitoare la încadrarea tarifară,

valoarea în vamă, felul, cantitatea sau originea, cuantumul obligației și modul de aplicare a facilităților vamale.

Relatează că neonorarea obligațiilor stabilite de legislație, îndreptățește organul vamal de a efectua o reevaluare a mărfurilor importate în felul și modul stabilit de legislație. Punctul 3 al art. 8 din Legea cu privire la tariful vamal prevede că în cazul în care nu există date ce ar confirma corectitudinea determinării valorii în vamă a mărfii anunțate sau în cazul în care există temei de a considera că datele prezentate de declarant (importator) nu sunt veridice (inclusiv sunt sub nivelul valorii lor de producție) și/sau nu sunt suficiente, autoritatea vamală este în drept să determine de sine stătător valoarea în vamă a mărfii, aplicând consecutiv una din cele 6 metode stabilite de lege.

La stabilirea valorii în vamă a mărfurilor respective s-a utilizat metoda 6 (metoda de rezervă). Aceasta s-a aplicat din cauza imposibilității utilizării metodelor precedente.

Subliniază că intimatul pentru justificarea valorii declarate, avea posibilitatea, în conformitate cu Regulamentul privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 600 din 14 mai 2002, să prezinte autorității vamale informațiile cu privire la valoarea vamală a mărfurilor identice sau similare, importate anterior, sau cu privire la prețul lor pe piața internă, ori calculele sau lista de prețuri ale producătorului, de care nu dispune organul vamal, implicat în vămuirea mărfurilor (pct. 16).

Metodele 2 și 3 de calculare a valorii în vamă a mărfurilor în baza tranzacțiilor cu mărfurile identice sau similare nu au putut fi aplicate din considerentul că în RM, nu există precedentul de import al mărfurilor identice sau similare „aproximativ în aceeași cantitate și/sau în aceleași condiții comerciale” (după cum cere art. 14 al Legii cu privire la tariful vamal).

Afirmă că metoda în baza costului unitar al mărfii (metoda nr. 4) nu a putut fi aplicată din aceleași considerente - din cauza inexistenței vânzărilor unei asemenea mărfi în asemenea partide (art. 15 al Legii cu privire la tariful vamal). Metoda 5 „în baza valorii calculate” la fel nu este aplicabilă, ținând cont de faptul că producătorul este nerezident și autoritatea vamală nu are posibilitatea să verifice documentele acestui producător, care ar permite stabilirea valorii în vamă.

Sușține că conform pct. 19 al Regulamentului privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 600 din 14 mai 2002, în cazul în care la data perfectării declarației vamale pentru confirmarea valorii în vamă anunțate de declarant, documentele prezentate în momentul vămuirii nu sunt suficiente, se recomandă, în corespundere cu art.7 alin. (2) din Legea cu privire la tariful vamal, solicitarea în scris a prezentării în termenul prevăzut de Codul vamal a documentelor confirmative. Un exemplar al solicitării se va prezenta declarantului, iar al doilea exemplar se va anexa la declarația vamală. Pentru acceptarea valorii în vamă, documentele solicitate urmează a fi prezentate de declarant în original sau autentificate.

În cazul în care se stabilește necesitatea modificării valorii în vamă anunțate de declarant (inclusiv după prezentarea actelor suplimentare solicitate), modificările valorii în vamă a mărfurilor se reflectă fie în declarația valorii în vamă, fie în rubricile speciale „Mențiunile biroului (postului) vamal” ale tipizatei sau pe versoul ei.

consemnându-le sub titlul „Mențiunile biroului (postului) vamal”, iar în actul de inspecție doar faptul modificării acesteia (fapt îndeplinit de către colaboratorul vamal).

Indică că colaboratorul vamal datează și autentifică toate consemnările sale prin semnătura și ștampila matricolă personală.

De asemenea, organul vamal antrenat în vămuirea mărfurilor poate dispune de informații pe care nu le are declarantul, inclusiv despre prețurile de referință la mărfurile din circuitul comerțului extern, precum și de date privind mărfurile identice sau similare, prerogativă legală prevăzută în pct. 16 din Hotărârea Guvernului nr. 600 din 14 mai 2002.

Prin referința din 14 august 2014 ÎM „CBIT.MD” SRL a solicitat respingerea cererii de recurs înaintate de Biroul Vamal Chișinău, menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, considerând că cererea de recurs nu se încadrează în norma art. 433 CPC din care motiv urmează a fi respinsă ca inadmisibilă.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La caz se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Biroul Vamal Chișinău nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Biroul Vamal Chișinău, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Biroul Vamal Chișinău ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de Biroul Vamal Chișinău se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Vera Macinskaia

Dumitru Mardari